

“Samen voor een warm nest vol liefde,
uitdaging en plezier”

Pedagogisch beleidsplan
Kinderdagopvang
Villa Kakel-Bont
&
Villa Eigen-Wijs

Inhoudsopgave

Inleiding	p. 3
Hoofdstuk 1 Organisatie Waardse Kids Kinderopvang	p. 4
1. Missie, visie en kernwaarden	p. 4
1.2 Organisatiestructuur	p. 5
1.2.1 Kinderdagopvang	p. 5
1.2.2 Buitenschoolse opvang	p. 6
1.2.3 Peuterspeelzalen	p. 6
1.2.4 Centraal Bureau	p. 6
1.2.5 Inzet van stagiaires, beroepskrachten in opleiding (BBL) en vrijwilliger	p. 6
1.2.6 Organogram	p. 8
Hoofdstuk 2 Wettelijk kader	p. 9
2.1 Internationaal Verdrag Rechten van het Kind	p. 9
2.2 Wet Kinderopvang en Convenant Kwaliteit Kinderopvang	p. 9
2.3 Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar	p. 10
2.4 Wenbeleid	p. 11
2.5 3 uursregeling	p. 11
2.6 Stamgroep en samenvoegen	p. 11
2.7 KDV gedurende extra dagdelen	p. 11
2.8 Beleid open deur activiteiten	p. 12
2.9 Calamiteiten	p. 13
Hoofdstuk 3 Pedagogisch beleid	p. 14
3.1 Pedagogische visie	p. 14
3.2 Pedagogische doelen	p. 14
3.3 Pedagogische middelen	
3.4 Taal- en interactievaardigheden	
3.5 VVE	
Hoofdstuk 4 Pedagogisch werkplan	p. 16
4.1 Wij bieden emotionele veiligheid en geborgenheid aan de kinderen.	p. 16
4.2 We zien ieder kind als een uniek individu en we respecteren deze individualiteit.	p. 16
4.3 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn zelfvertrouwen en zelfredzaamheid.	p. 20
4.4 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn sociale competenties.	P. 22
4.5 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn cognitieve en motorische vaardigheden.	p. 23
4.6 Wij ondersteunen de kinderen bij de ontwikkeling van waarden en normen.	p. 25
Hoofdstuk 5 Pedagogisch klimaat	P. 27
5.1 Basishouding	p. 27
5.2 Gedragsregels	p. 27
5.3 Complimenteren en corrigeren	p. 27
5.4 Gebruik van wipstoeltjes	p. 27
Hoofdstuk 6 Ouders	p. 29
6.1 Communicatie	p. 29
6.2 Privacy	p. 29
Hoofdstuk 7 Doorgaande lijn	p. 30
7.1 Kind volgsysteem	p. 30
7.2 Samenwerking in de jeugdketen	p. 30
Hoofdstuk 8 Meldcode kindermishandeling	p. 30
Bronnen	p. 30

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan 0 tot 4 jaar voor de kinderdagverblijven van Waardse Kids Kinderopvang. Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd door de locatiemanagers met input vanuit de oudercommissie en pedagogisch medewerkers, die een reactie gegeven hebben op de pedagogisch werkplannen. Ook worden wijzigingen in wet- en regelgeving kinderdagverblijven meegenomen in dit stuk.

Vanuit het perspectief van het kind vormt de opvang op een kinderdagverblijf een eigen leefwereld. Een wereld waarin zij spelen, leren en vrienden maken. In een omgeving waarin kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. Opvang betekent opvoeden. Kinderopvangorganisaties zijn een belangrijke pedagogische voorziening geworden die iets extra's bieden ter aanvulling op de gezinsopvoeding. In samenwerking met ouders worden de kinderen begeleid in hun ontwikkeling.

We vinden het belangrijk aan alle betrokkenen duidelijk te maken wat goede kinderdagopvang inhoudt. Met dit voor ogen is het pedagogisch beleidsplan opgesteld. Voor pedagogisch medewerkers is het pedagogisch beleidsplan het kader voor hun handelen. Voor management en ondersteunende medewerkers vormt het beleidsplan het kader voor te ontwikkelen beleid. En naar ouders toe biedt het duidelijkheid over hoe Stichting Waardse Kids Kinderopvang, de kinderdagopvang van hun kind gestalte geeft.

In het pedagogisch beleidsplan komt in hoofdstuk 1 in kort bestek de inrichting van de organisatie aan de orde. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de pedagogische visie van Waardse Kids Kinderopvang beschreven. Deze visie wordt in de daaropvolgende hoofdstukken 4, 5, 6, 7 en 8 verder uitgewerkt in een pedagogisch werkplan, in het pedagogisch klimaat, in de communicatie met ouders en de doorgaande ontwikkelingslijn van het kind.

Hoofdstuk 1 Organisatie Waardse Kids Kinderopvang

1.1 Missie

Een veilige, liefdevolle en uitdagende omgeving bieden waar kinderen zich thuis voelen en zich volop kunnen ontwikkelen als uniek persoon, met respect naar elkaar en de omgeving. Onze betrokken en competente medewerkers zijn hierin onze grote kracht.

1.2 Visie

Samen voor een warm nest vol liefde, uitdaging en plezier.

1.3 Kernwaarden

Liefde

Samen voor een liefdevolle omgeving met aandacht voor je kind als uniek persoon. Een tweede thuis waar je kind zich geborgen en veilig voelt.

Uitdaging

Samen leren en ontdekken. Door een stimulerende leeromgeving te bieden voor kinderen en medewerkers. In samenwerking met onze partners.

Plezier

Samen plezier maken! Met respect voor elkaar.

1.2 Organisatiestructuur

Waardse Kids Kinderopvang is een stichting met maatschappelijk belang. Er wordt gewerkt met het Raad van Toezicht model. De directeur vormt samen met de leidinggevenden, het managementteam.

Waardse Kids Kinderopvang is een organisatie, die behalve kinderdagopvang en buitenschoolse opvang ook peuteropvang en uitleen van speelgoed via de speeltheek aanbiedt.

De volgende stichtingen behoren tot Waardse Kids Kinderopvang

- Stichting Waardse Kids Kinderdagopvang,
- Stichting Waardse Kids Peuteropvang,
- Stichting Speeltheek Schoonhoven

1.2.1 Kinderdagopvang

Locatie Villa Eigen-Wijs aan het Marconiplein

Kinderdagopvang locatie Villa Eigen-Wijs bestaat uit 2 baby- en 2 peutergroepen. Op deze locatie wordt op werkdagen hele dagopvang aangeboden voor kinderen van 0 tot 4 jaar.

- 2 babygroepen: Zeepaardjes en Zeesterren voor kinderen van 0 tot 2 jaar.
- 2 peutergroepen: Giraffen en Vlinders voor kinderen van 2 tot 4 jaar.

De babygroepen hebben een opvangcapaciteit van maximaal 12 kinderen per dag. De peutergroepen hebben een opvangcapaciteit van maximaal 16 kinderen per dag. Op elke groep staan vaste pedagogisch medewerkers. De locatie manager van Villa Eigen-Wijs heeft haar kantoor op deze locatie.

Locatie Villa Kakel-Bont aan de Merellaan

Kinderdagopvang locatie Villa Kakel-Bont bestaat uit 3 baby-, dreumes- en peutergroepen. Op deze locatie wordt ook op werkdagen hele dagopvang aangeboden voor kinderen van 0 tot 4 jaar.

- 2 babygroep: de Ooievaars en de Kuikens voor kinderen van 0 tot 2 jaar.
- 2 peutergroepen: de Mussen en de Pauwen voor kinderen van 2 tot 4 jaar.

De babygroepen hebben een opvangcapaciteit van maximaal 12 kinderen per dag. De peutergroepen hebben een opvangcapaciteit van maximaal 16 kinderen per dag. Op elke groep staan vaste pedagogisch medewerkers. De locatie managers van Villa Kakel-Bont hebben hun kantoor op deze locatie.

1.2.2 Buitenschoolse opvang

De buitenschoolse opvang bestaat uit de voorschoolse opvang (VSO) en de naschoolse opvang (NSO). De opvang vindt plaats op werkdagen vóór en na schooltijd. In geval van studiedagen en schoolvakanties wordt er hele dagopvang geboden.

De opvang is voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Op elke BSO-groep staan, afhankelijk van het aantal kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep, 2 of 3 vaste pedagogisch medewerkers.

VSO en NSO op locatie Villa Eigen-Wijs

- VSO Villa Eigen-Wijs bestaat uit 1 groep: de Vroege Vogels voor kinderen van 4 t/m 12 jaar.
- NSO Villa Eigen-Wijs: Bestaat uit 3 groepen van elk 20 kinderen: Op deze locatie wordt NSO aangeboden voor kinderen van 4 t/m 6 jaar (Koala's)/ 6 t/m 7 jaar (Kameleons)/ 8 t/m 12 jaar (Kangoeroes).

VSO en NSO op locatie Villa Kakel-Bont aan de Merellaan

- VSO Villa Kakel-Bont: Bestaat uit 1 groep: de Vroege Vogels voor kinderen van 4 t/m 12 jaar.
- NSO Villa Kakel-Bont: Bestaat uit 4 groepen: de Papegaaien I (4 tot 6 jaar, 20 kindplaatsen) en de Papegaaien II (4 tot 6 jaar, 10 kindplaatsen) en de Flamingo's I (5 tot 8 jaar, 20 kindplaatsen) en de Flamingo's II (5 tot 8 jaar, 10 kindplaatsen).

NSO op locatie Spoorstraat

- NSO Spoor-straat: Bestaat uit 3 groepen: de Sprinters (7 tot 13 jaar, 20 kindplaatsen), de Koplopers ((7 tot 13 jaar, 20 kindplaatsen) en de Intercity's ((7 tot 13 jaar, 20 kindplaatsen) Deze locatie wordt aangestuurd door de locatiemanager van Villa Eigen-Wijs. Geopend op maandag, dinsdag en donderdag. Opvang is op woensdag en vrijdag op de locatie Villa Kakel-Bont.

Sport BSO op locatie Voetbalvereniging Schoonhoven, Nieuwe Singel

- Sport BSO: Bestaat uit 1 groep van 20 kinderen van 7 tot en met 12 jaar. Deze BSO groep valt onder het kindercentra Villa Kakel-Bont en wordt aangestuurd door de locatie managers.

1.2.3 Peuteropvang

- Peuteropvang Jodokus, Tinbergenlaan 40: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Zaza, Marconiplein 1: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang de Graspiepers, Merellaan: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Polderrijk te Lekkerkerk: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Berkenwoude te Berkenwoude: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Klein Duimpje te Bergambacht: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Humpie Dumpie te Ouderkerk ad IJssel: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.
- Peuteropvang Bambini te Ouderkerk ad IJssel: 1 groep van 16 kinderen van 2 tot 4 jaar.

1.2.4. Speel-o-theek

- Speel-o-theek Leentje Beer, Tinbergenlaan 40: voor de uitleen van speelgoed aan kinderen van 0 tot 12 jaar.

1.2.4 Centraal Bureau

Het centraal bureau is op werkdagen bereikbaar tussen 8.30u en 12.00u. Op het centraal bureau aan de Bergambachterstraat zijn de volgende ondersteunende functies gehuisvest:

- Medewerkers kindplanning
- Medewerkers personeelsplanning
- Medewerkers financiën
- Secretaresse
- Directeur

1.2.5 Inzet van stagiaires, beroepskrachten in opleiding (BBL) en vrijwilligers

Waardse Kids Kinderopvang vindt het belangrijk dat zij de diverse opleidingen in de gelegenheid stelt haar stagiaires door middel van stages aan de eindtermen van de opleiding te laten voldoen. Waardse Kids Kinderopvang levert op deze manier een bijdrage aan de arbeidsmarkt door gekwalificeerde medewerkers. Daarnaast wordt via de stages de gelegenheid geboden om zich op een beroep in de kinderopvang te oriënteren. Door middel van verschillende soorten stages verkrijgt en behoudt Waardse Kids Kinderopvang ook zicht op diverse opleidingen en de verschillende niveaus van opleiden. Door met stagiaires te werken gaan de medewerkers bewuster met hun werk om. Voor de taken en begeleiding zie de praktische informatie Stagiaires, te vinden in het kwaliteitshandboek.

We hebben ruimte om een beroepskracht in opleiding op te leiden binnen Waardse Kids Kinderopvang. Zij wordt formatief ingezet naast een gediplomeerde kracht.

Taken als BBL-medewerker:

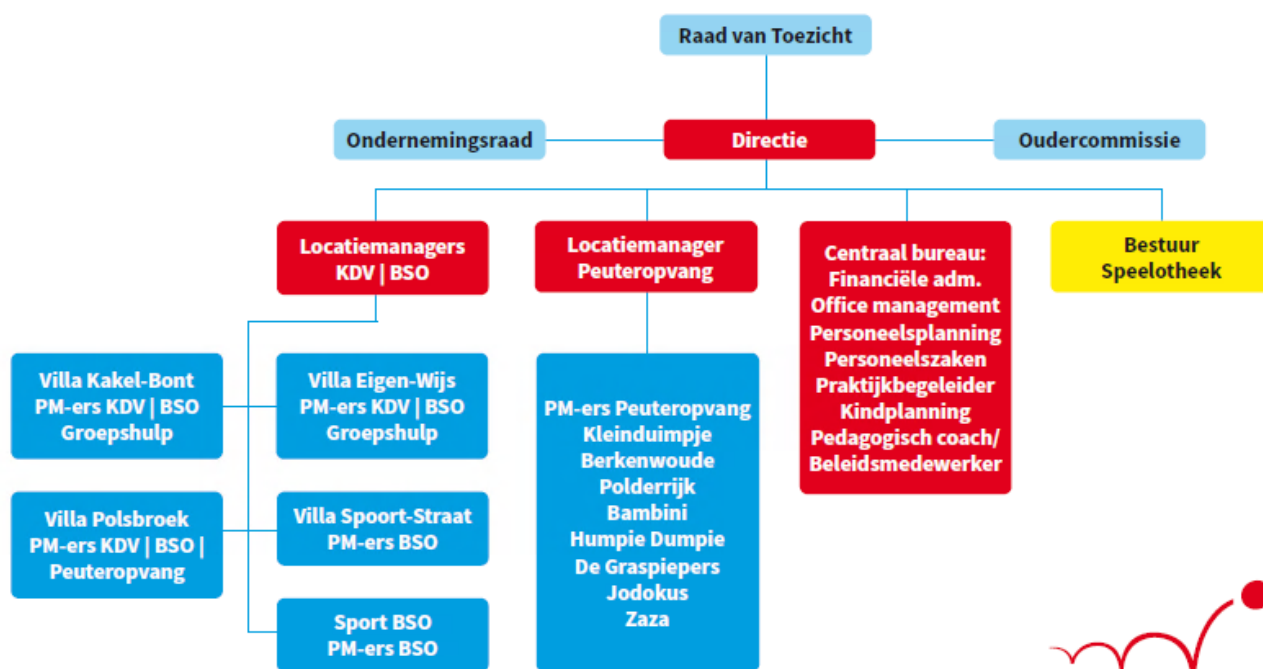
- houdt bezig met de begeleiding, verzorging en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 - 12 jaar, zowel individueel als in groepsverband.
- zelfstandig voor de groep staan, (Gedurende het eerste jaar van de opleiding zijn zij van 0% tot 100% inzetbaar ; het tweede jaar is de BBL-er in principe 100% inzetbaar) ondersteund door andere pedagogisch medewerkers en/of stagiaires.
- het creëren van een warme en veilige omgeving en verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van de omgeving.
- kinderen stimuleren positief bij te dragen aan de groeps sfeer, Ingrijpen en bemiddelen bij conflicten.
- kunnen improviseren bij onverwachte situaties en aanpak bedenken.
- actief inspelen op wat het kind aangeeft en daarbij rekening houden met zijn behoeften en mogelijkheden.
- spelactiviteiten in verschillende situaties toepassen.
- meerdere activiteiten tegelijk verrichten en overzicht houden. Plannen en organiseert de voorbereiding van speciale gelegenheden. (verjaardagen, Sinterklaas, Moederdag, Sint Maarten, Kerstmis, Vaderdag).
- observeren van individuele kinderen, gebruik maken van een observatielijst. Aandacht verdelen over kinderen individueel en groepjes kinderen, ontwikkeling volgen en eventuele afwijkingen signaleren.
- Signaleren van taal- en ontwikkelingsachterstand en dit aan kaarten denken en handelen reflecteren.
- Spelenderwijs stimuleren van de cognitieve, sociaal-emotionele, motorische ontwikkeling.
- Hygiëne in acht nemen, verschoneren, ondersteunen bij zindelijkheid.
- Literatuur lezen, informatie en ideeën van collega's gebruiken.

Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand aan pedagogisch medewerkers.

We hebben bij Waardse Kids Kinderopvang diverse vrijwilligers, allen in het bezit van een VOG en in DUO gekoppeld aan onze organisatie.

1.2.6 Organogram

Organogram

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

Waardse Kids Kinderopvang plaatst haar pedagogische visie binnen de wettelijke kaders en baseert zich op het theoretisch kader voor de kindercentra 0-4 jaar. Hieronder worden de kaders kort toegelicht.

2.1 Internationaal Verdrag Rechten van het Kind

Het Verdrag van de rechten van het kind is in 1989 aangenomen door de Verenigde Naties en in 1995 geratificeerd door Nederland. Het verdrag geeft een visie op kinderen, die uitgaat van de erkenning dat kinderen mensen zijn met eigen rechten. De volgende rechten uit dit verdrag zijn relevant:

- Kinderen hebben recht op fysieke en emotionele veiligheid en bescherming van hun integriteit.
- Kinderen hebben recht op verbondenheid met hun ouders en op respect voor de culturele identiteit van hun familie.
- Kinderen hebben recht om te leren en hun talenten te ontwikkelen.
- Kinderen hebben recht om gehoord te worden en om bij te dragen aan de sociale groep of gemeenschap.
- Kinderen hebben recht op respect voor diversiteit, en daarmee samenhangend, recht op extra zorg in verband met handicaps of sociale achterstanden.

2.2 Wet Kinderopvang en Convenant Kwaliteit Kinderopvang

Met de invoering van de Wet Kinderopvang in 2005 zijn er voor het eerst landelijke wettelijke kaders gesteld aan de pedagogische aanpak en het pedagogische beleid van de kinderopvang. De Wet en het Convenant stellen dat de kinderopvang gericht moet zijn op:

- Samenwerking met ouders.
- Bieden van veiligheid en verbondenheid.
- Overdragen van waarden en normen.
- Verwerven van sociale en persoonlijke competenties.

Conform de Wet moeten er basisdoelen benoemd zijn, die in het beleid verankerd zijn. De GGD heeft binnen de kindercentra hierin een toetsende en controlerende functie.

De basisdoelen van professor J.M.A. Rixen Walraven, ten tijde van de inwerkingtreding Wet kinderopvang, hoogleraar kinderopvang, vormen de onderbouwing van wat in de wet omschreven wordt als pedagogisch beleid en worden als volgt geformuleerd:

- het bieden van emotionele veiligheid
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
- gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie
- eigen maken van normen, waarden en cultuur

2.3 Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar ¹

Het pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar gaat over de bijdrage die kindercentra leveren aan de ontwikkeling van jonge kinderen. Binnen het pedagogisch kader zijn de volgende principes richtinggevend:

- Lichamelijke en emotionele veiligheid en welbevinden.
- Samenwerking met ouders.
- Kinderen leren spelend en actief in relatie met hun omgeving.
- De pedagogisch medewerkers hebben een actieve rol.
- Holistische benadering.
- Autonomie en verbondenheid.
- Respect voor diversiteit.
- De doorgaande lijn.

---

¹ Singer, E, en L. Kleerekoper (2009). Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar. Maarssen: Elsevier gezondheidszorg
Pedagogisch Beleidsplan Kinderdagopvang locatie Villa Kakel-Bont & Villa Eigen-Wijs
Datum: november 2020
Status: vastgesteld
Beheerder: Ellen Brouwer/Marianne Venderbos
Evaluatie: december 2021

2.4 Wenbeleid

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een intern wenbeleid en extern wenbeleid.

Het intern wenbeleid betreft kinderen die doorstromen naar een andere groep, binnen de kinderdagopvang. Dit kan zijn van baby- naar dreumesgroep, van baby- naar peutergroep, van dreumes- naar peutergroep en van peutergroep naar de naschoolse opvanggroep.

Afspraken voor het wennen worden gemaakt met de ouders tijdens het intakegesprek of tijdens het overgangsgesprek.

Redenen waarom kinderen doorstromen naar een andere groep binnen de kinderdagopvang:

- Kinderen die de leeftijd hebben om naar een andere groep door te stromen,
- Kinderen die eerder toe zijn aan een volgende groep en alvast gaan spelen op de nieuwe groep,
- Kinderen die een aangepast wenbeleid nodig hebben en mogelijk later dan in eerste instantie gepland, overgaan naar de volgende stap.

Bij de overgang naar een volgende groep wordt ook gekeken naar de volgende aspecten:

- De motorische ontwikkeling van het kind is zodanig dat het kind goed kan lopen, niet snel valt en dus stevig op de beentjes staat.
- Het kind is 'uitgespeeld' op de babygroep en is toe aan nieuwe uitdagingen en moeilijker spel en nieuwe activiteiten op de dreumesgroep/peutergroep.
- Het kind kan goed omgaan met actiever en intensiever spel en gedrag van andere kinderen.
- Het kind kan regels opvolgen, zoals rustig aan tafel zitten.
- Het kind is toe aan sociaal emotioneel uitdagendere activiteiten.

De pedagogisch medewerker overlegt met de ouder(s) wanneer het kind gaat wennen op een andere groep en wanneer het kind definitief over gaat.

Door de samenspelmomenten op de speelhal en het aantal vaste pedagogisch medewerkers dat aanwezig is op de opvanggroepen, verwachten we een soepele overgang.

Het extern wenbeleid betreft kinderen die nieuw instromen bij de kinderdagopvang en/of naschoolse opvang. Dit kunnen kinderen zijn die nog niet eerder op een kinderopvang verbleven of kinderen die van een andere kinderopvangorganisatie komen.

Ook hier zullen de kinderen gaan 'wennen' op de stamgroep waar ze in geplaatst worden.

Afspraken over het wennen worden door de pedagogisch medewerker gemaakt met de ouder(s) en deze worden vastgelegd tijdens het intakegesprek.

Bij het wennen op een nieuwe groep wordt rekening gehouden met het aantal uur dat een kind mag wennen. Dit mag maximaal twee keer boventallig op de stamgroep, voor de duur van maximaal 4 uur per keer. Ook wordt gekeken naar het aantal wenkinderen die er tegelijk zijn op een groep.

Beiden is in overleg met ouders en er wordt gekeken naar wat de situatie op een groep toelaat.

De beroepskracht/kind ratio(BKR) op groepsniveau kan tijdens het wennen tijdelijk worden losgelaten. De BKR moet in dit geval terug te voeren zijn naar de geldende LKR voor het aantal kinderen dat normaal op de groep speelt. Wanneer het wennen plaatsvindt nadat het contract is ingegaan moet voldaan zijn aan de BKR op groepsniveau.

2.5 3 uursregeling:

Voor de invulling van de 3 uursregeling, zoals bedoeld in de wet IKK, zie de bijlage in het kwaliteitshandboek, hier staat per groep in hoe we dit vorm geven.

2.6 Stamgroep en samenvoegen

In de Wet kinderopvang is opgenomen dat de opvang met schriftelijke toestemming van de ouders en afspraken over de duur, tijdelijk extra opvang in één andere groep dan de stamgroep van het kind mag plaatsvinden. Waardse Kids Kinderopvang hanteert horizontale stamgroepen. Dit houdt in dat kinderen in dezelfde leeftijd en ontwikkelingsfase in één groep worden opgevangen. Een stamgroep is de groep waarin het kind verblijft. Voor deze groep is duidelijk omschreven welke kinderen er op welke dag zijn, welke pedagogisch medewerkers er op welke dag zijn en in welke ruimte de groep zich bevindt.

Onder een stamgroep op het kinderdagverblijf verstaan wij het volgende:

- De stamgroep heeft vaste (maximaal 3) pedagogisch medewerkers van wie er elke dag ten minste 1 aanwezig is.
- De stamgroepen zijn ingedeeld naar leeftijd.
- De stamgroep heeft een eigen ruimte waar de kinderen spelen. Er kan ook op de hal of buiten met de kinderen van de andere stamgroepen gespeeld worden, als de pedagogisch medewerkers daar toestemming voor geven.
- Pedagogisch medewerkers van de stamgroep zijn verantwoordelijk voor:
  - a) Intake en kennismaking met ouders en kind.
  - b) overdracht naar andere KDV-groep.
  - c) het volgen van welbevinden en ontwikkeling kind.
  - d) het voeren van oudergesprekken.

Zowel bij de NSO- als KDV-groepen kan het voorkomen dat we aan het begin en/of einde van de dag groepen combineren. Bij de kinderdagopvang zijn deze groepen verdeeld in een babygroep, dreumesgroep en een peutergroep per locatie. Bij de NSO worden voornamelijk de groepen samengevoegd op studiedagen en in de vakanties. Tevens worden de groepen van de NSO die op woensdag geopend zijn, samengevoegd op twee NSO locaties namelijk de bij NSO Villa Eigen-Wijs en bij NSO Villa Kakel-Bont.

Bijzondere activiteiten, vakantieperioden en een verzuimmelding van een pedagogisch medewerker kunnen een reden zijn om groep overstijgend te werken. Uitgangspunt zal altijd zijn dat kinderen zich veilig voelen, zicht hebben op vertrouwde pedagogisch medewerkers en kinderen. Kortom ze kunnen de situatie overzien en begrijpen.

Belangrijk bij het samenvoegen van groepen is het verstrekken van de juiste informatie aan ouders. Het is voor hen belangrijk te weten bij welke pedagogisch medewerker en in welke ruimte hun kind die dag verblijft. Ook moeten zij weten waar zij hun kind op kunnen komen halen. Daarom is er een standaard overzicht gemaakt dat duidelijk voor de komende week laat zien op welke groep hun kind verblijft. Op een bord bij de voordeur hangen de foto's met daarbij de namen van de pedagogisch medewerkers.

2.7 KDV gedurende extra dagdelen

Er bestaat bij ouders en medewerkers van Waardse Kids Kinderopvang duidelijkheid over hoe om te gaan met het incidenteel afnemen van een extra opvang dag(en).

We spreken van het incidenteel afnemen van een extra opvang dag, wanneer om welke reden dan ook, een kind op aangeven van de ouder, van haar/zijn reguliere opvang dag gebruik maakt en de ouder het verzoek doet van nog een extra opvang dag gebruik te willen maken.

Criteria voor het afnemen van een incidentele extra opvang dag kinderdagopvang en buitenschoolse opvang:

- Aanvragen voor het afnemen van een incidentele extra opvang dag worden uitsluitend in behandeling genomen door de vaste pedagogisch medewerker van de groep.
- Deze aanvraag moet via de app gedaan worden.
- Aanvraag voor het afnemen van een incidentele extra opvang dag moet minimaal 24 uur (1 werkdag) vooraf bij de vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep gedaan worden.
- Het afnemen van een incidentele extra opvang dag is op de eigen groep of met schriftelijke toestemming van ouders op een andere opvanggroep met kinderen van dezelfde leeftijd mogelijk. Zie toestemmingsformulier ouders incidenteel extra opvang andere groep (bijgaand). De pedagogische medewerker van de vaste opvanggroep zal hiervoor contact opnemen met de pedagogisch medewerker van de betreffende leeftijdsgebonden groep en informeren of er plek is.
- Afname van een extra opvang dag is alleen mogelijk als de bezetting op de eigen groep of andere opvanggroep dit toelaat, dit ter beoordeling van de pedagogisch medewerker van de betreffende groep en conform de beroepskracht/kind ratio.

Criteria voor het incidenteel ruilen opvang dag kinderdagopvang en buitenschoolse opvang:

De criteria zijn dezelfde als voor het afnemen van een incidentele extra opvang dag kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Met de volgende toevoegingen;

- Wanneer een reguliere opvang dag samenvalt met een landelijk erkende feestdag, dan kan deze opvang dag niet geruild worden.
- Deze richtlijn is ook van toepassing als de kinderen niet naar de opvang komen i.v.m. vakantie.

2.8 Beleid open deur activiteiten

Naar mate kinderen ouder worden, hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom geven de pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig de gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen. Als hierbij ook een ontmoeting met de kinderen van andere groepen wordt geïnitieerd, wordt er gesproken over de *open deur activiteiten*. De open deur activiteiten dragen positief bij aan de ontwikkeling van kinderen.

Open deur activiteiten bieden kinderen de gelegenheid om buiten de eigen groepsruimte met kinderen van andere groepen te spelen.

Het biedt kinderen de mogelijkheid om hun blikveld te verruimen en biedt de kinderen de gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groepsruimte te verkennen. Het uitgangspunt is het 4-ogenbeleid.

Uitgangspunten open deur activiteiten

Kinderen worden in vaste groepen opgevangen. Het biedt kinderen de mogelijkheid om andere ruimtes ontdekken en andere kinderen ontmoeten. De pedagogisch medewerker/kind ratio (PKR) op groepsniveau wordt tijdens het open deuren beleid tijdelijk losgelaten. De PKR is in dit geval op locatieniveau correct en terug te voeren naar de geldende PKR op groepsniveau.

Op basis van groepsplan en groepsoverzicht worden kinderen met eenzelfde aandachtsbehoefte of extra aandacht voor een bepaalde ontwikkeling over de groepen bij elkaar gebracht en een passende activiteit aangeboden door van elke groep 1 pedagogisch medewerker. Deze wordt gepland en de andere kinderen worden dan gedurende die tijd op een groep opgevangen door de overige pedagogisch medewerkers.

Thema's en vakantie activiteiten worden gezamenlijk afgesproken en als activiteit op de eigen locatie of voor de baby- of peutergroepen op die locatie uitgevoerd. Voor de kinderen in de babygroepen wordt per keer door de pedagogisch medewerkers besloten of zij aan een open deuren activiteit meedoen of dat het te onrustig is om mee te doen. Dit zal voornamelijk het geval zijn als er veel jonge baby's aanwezig zijn.

2.9 Calamiteiten dagopvang

Op elke locatie zijn er per werkdag voldoende geschoolde bedrijfshulpverleners (BHV) aan het werk. Alle Bhv'ers, die aan het werk zijn op de locatie, moeten meteen paraat zijn als er een calamiteit zich voordoet. De BHV-medewerker van het Centraal Bureau moet zo spoedig mogelijk worden ingelicht en komen helpen of zorgt voor bijstand vanaf het Centraal Bureau. Bij een calamiteit wordt de direct leidinggevende van de betreffende locatie gebeld. Indien deze niet aanwezig is wordt een andere leidinggevende op de hoogte gesteld. Er is altijd een leidinggevende bereikbaar en binnen verantwoorde aanrijdtijd beschikbaar.

Hoofdstuk 3 Pedagogische visie

Op basis van de kaders in het vorige hoofdstuk heeft Waardse Kids Kinderopvang een eigen pedagogische visie opgesteld. Deze visie, die is vertaald in doelen, middelen en handelen, is bepalend voor de wijze waarop wij kinderen en ouders tegemoet treden en met hen communiceren. In hoofdstuk 3 is de pedagogische visie beschreven en worden de te bereiken doelen met middelen benoemd.

3.1 Pedagogische visie

De pedagogische visie van Waardse Kids Kinderopvang luidt:

“Wij dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen tot mondige, zelfstandige en onafhankelijke mensen met een eigen persoonlijkheid”.

Voor de allerjongsten kinderen vinden wij de geborgenheid en veiligheid als aanvulling op de gezinssituatie erg belangrijk. De sfeer in de groep, de gezelligheid en het vrije spel dat wordt aangeboden moet aansluiten bij de behoeften van jonge kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving. De dreumesen en peuters kunnen al meer vrijheid aan. Zij hebben meer behoefte aan spanning en uitdaging en willen hun leefwereld groter maken. De pedagogisch medewerkers stemmen handelen en activiteiten af op de behoefte van het kind.

3.2 Pedagogische doelen

We zetten ons in om de volgende pedagogische doelen te realiseren:

1. Wij bieden emotionele veiligheid en geborgenheid aan de kinderen;
2. We zien ieder kind als een uniek individu en we respecteren deze individualiteit;
3. Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn zelfvertrouwen en zelfredzaamheid;
4. Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn sociale competenties;
5. Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn cognitieve en motorische vaardigheden;
6. Wij ondersteunen de kinderen bij het ontwikkelen van waarden en normen.

3.3 Pedagogische middelen

Wij hanteren de volgende pedagogische middelen om de hierboven genoemde doelen te bereiken:

- a. De pedagogisch medewerker;
- b. De groep;
- c. De omgeving en inrichting;
- d. De activiteiten, spel en materialen.

3.4 Taal- en interactievaardigheden van de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerkers zetten de onderstaande taal- en interactievaardigheden in om de kinderen goede emotionele en educatieve ondersteuning te bieden.

1. **Sensitieve responsiviteit:** de pedagogisch medewerker heeft oog voor de signalen van een kind en speelt hierop in. Door gevoelig te zijn voor deze signalen en hier liefdevol en warm op te reageren draagt zij bij aan het vertrouwen in de ander en het zelfvertrouwen van het kind. Dit begint met het kijken naar kinderen, door te observeren, te zien wat zij nodig hebben en hier op in spelen.
2. **Respect voor de autonomie:** je mag zijn wie je bent! Kinderen zijn bezig de wereld om zich heen te ontdekken. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen waar nodig maar laat ze ook vrij om dingen zelf te ontdekken. De rol van de pedagogisch medewerker is zeer belangrijk zoals complimenten geven, aanmoedigen en steunen waar nodig zijn hierbij essentieel.
3. **Structureren en grenzen stellen:** door consequent en respectvol grenzen te stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat je van hen verwacht en wat wel en wat niet mag. De pedagogisch medewerker geeft het goede voorbeeld, herhaalt gedragsregels regelmatig, benoemt gewenst gedrag en beloont waardoor gewenst gedrag in stand blijft. Wanneer een kind iets doet,

wat niet mag, geeft de pedagogisch medewerker kort uitleg waarom dat gedrag niet geaccepteerd wordt. De pedagogisch medewerker legt uit wat de gevolgen van gedrag van het kind zijn voor een ander en voor de gevoelens van een ander. Kinderen ontwikkelen op die manier empathie, het vermogen zich in te leven in een ander.

4. **Informatie en uitleg geven:** de pedagogisch medewerker praat regelmatig met kinderen en houdt hierbij rekening met het taal- en begripsniveau van kinderen. De pedagogisch medewerker stemt taalgebruik af op de mogelijkheden van een kind, zowel qua vorm als qua inhoud.
5. **Begeleiden van positieve interactie:** de pedagogisch medewerker heeft door de manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. De pedagogisch medewerker gaat zelf positieve interacties met kinderen aan en bevordert ook positieve interacties tussen kinderen onderling.
6. **Ontwikkelingsstimulering:** bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de dingen die je als pedagogisch medewerker doet om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. De pedagogisch medewerker volgt het kind in zijn ontwikkeling en sluit aan bij de behoeften en interesses van het kind.
7. **Taalvaardigheid:** de pedagogisch medewerker staat stil bij effectief taalgebruik; wat doe ik, wat zeg ik en hoe zeg ik het tegen een kind?

3.5 Beleid Voor- en Vroegschoolse Educatie

Vanuit het Rijk worden in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid gelden beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Doel hiervan is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder of met een minimale achterstand op de basisschool kunnen starten. Wij hebben voor zowel de peuteropvang als de kinderdagopvang in ons VVE-beleid beschreven hoe wij invulling geven aan deze doelstelling. Als basis voor onze VVE-werkwijze wordt gewerkt met het erkende VVE-programma Uk en Puk.

Hoofdstuk 4 Het pedagogisch werkplan

De pedagogische visie geeft richting aan de uitvoering van de dagelijkse activiteiten, de verzorg-leeractiviteiten en de speel-leeractiviteiten.

Hoe wij de pedagogische doelen willen bereiken beschrijven we per doel in het pedagogisch werkplan. Per doel worden de vier middelen toegelicht.

4.1 Doel 1 Wij bieden emotionele veiligheid en geborgenheid aan de kinderen

Voor kinderen zijn geborgenheid en veiligheid erg belangrijk, daarom willen we een omgeving creëren waarin ieder kind zich prettig voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers zijn hierin voorwaardenscheppend, evenals de inrichting en de aanwezigheid van leeftijdsgenootjes in een vaste groep. De pedagogisch medewerkers worden terecht het meest belangrijke instrument genoemd binnen de kinderopvang. De pedagogisch medewerkers spelen een elementaire rol in het creëren van veiligheid en geborgenheid.

Door de pedagogisch medewerker

Elk moment waarop de pedagogisch medewerker in contact is met het kind is een pedagogisch moment. Wij bieden geborgenheid en veiligheid, door te zoeken naar wat bij het kind past. Dit kan betekenen een aai over de bol of een knuffel.

De pedagogisch medewerker is zichtbaar voor het kind, we vangen het kind op bij afscheid, troosten bij verdriet. Tijdens de brengmomenten streven we ernaar dat de vaste pedagogisch medewerkers de kinderen verwelkomen. Alle kinderen krijgen, zowel in groepsverband als individueel, genoeg aandacht geboden en onderlinge contacten worden begeleid en gestimuleerd.

We zitten op één lijn met de regels, ja is ja en nee is nee. We zijn consequent, als we dingen zeggen gaan we ze ook doen, dit geeft kinderen duidelijkheid. Daarbij hebben we altijd oog voor de eigenheid van het kind.

Door de groep

Voorafgaand aan de formele plaatsingsdatum, of overgangsdatum naar de dreumes of peutergroep, stellen wij het kind en de ouders in de gelegenheid om te wennen aan de groepsruimte, de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Op de groep werken zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers, zodat de kinderen met hen een goede band op kunnen bouwen.

Om samen prettig in een groep te kunnen functioneren, zijn regels nodig. Regels bieden structuur, waardoor de kinderen weten waar ze aan toe zijn, hetgeen een gevoel van veiligheid geeft. Door heldere regels en de voorbeeldfunctie die wij in het navolgen hiervan hebben, leren kinderen het belang kennen van normen en waarden en hoe hiermee om te gaan. Daarnaast leren zij zich aan regels te houden en het waarom van de regels kennen. Vaardigheden, die hen verder helpen op hun weg naar zelfstandigheid. Door een vast dagritme ervaren kinderen duidelijkheid en biedt dit hen een gevoel van herkenning. De kinderen zullen zich daar veilig bij voelen. In het dagritme worden ook kringactiviteiten aangeboden zoals spelletjes, voorlezen en liedjes zingen.

Dagindeling (incl. eet- en drinkmomenten) voor de babygroepen

Iedere baby heeft zijn eigen dagritme. Naarmate de kinderen ouder worden zullen ze meer gaan deelnemen aan het dagprogramma.

7.00-7.30 uur	De baby's die vroege opvang afnemen worden gebracht, als ze nog moeten ontbijten, krijgen ze een fles of gaan ze aan tafel om te eten van hun meegebrachte ontbijt en anders gaan ze spelen. De opvang van alle vroege kinderen vindt op één groep of in de hal plaats.
7.30-9.00 uur	De kinderen worden gebracht en spelen vrij in hun groepsruimte.
09.30 uur	Vertellen en liedjes zingen in de kring, we eten fruit, de kleinste kinderen die fruit eten krijgen een fruithapje en de oudere kinderen fruitstukjes en drinken water/lauwe thee/limonadesiroop, daarna is het tijd om te verschonen.
10.00 uur	De kinderen wordt een activiteit aangeboden of kunnen op de groep spelen. Pedagogisch medewerkers geven hierin de keuze aan de kinderen.
11.30 uur	Kinderen die twee keer per dag slapen gaan naar bed. De kinderen die twee keer overdag slapen komen uit bed en worden verschoond. Tijd voor de broodmaaltijd, de kinderen eten brood en drinken melk
12.00 uur	Kinderen die één keer slapen, gaan naar bed.
12.30 uur	Kinderen die twee keer slapen, zijn klaar met eten en kunnen spelen.
14.00 uur	Kinderen die twee keer slapen, gaan aan tafel en eten een liga, rijst wafel, of cracker en drinken water/lauwe thee/limonadesiroop.
14.15-14.30 uur	Kinderen die één keer slapen, worden uit bed gehaald en verschoond. Aan tafel krijgen zij een cracker of liga en drinken water/lauwe thee/limonadesiroop.
14.30 uur	Kinderen die twee keer slapen, gaan naar bed.
15.30 uur	De kinderen wordt een activiteit aangeboden of kunnen op de groep, op de hal of buiten spelen.
16.00-16.30 uur	Kinderen die twee keer slapen komen uit bed en worden verschoond. Drinkmoment, water/lauwe thee/limonadesiroop. We hebben ook baby's die op verzoek van ouders een groentehapje krijgen, dit doen we bij kinderen tot 1 jaar, om ongeveer 16.00 uur. Als kinderen laat gehaald worden krijgen ze nog een soepstengeltje om 17.00 uur als ouders dit goed vinden.
16.00-18.00 uur	Vanaf vier uur worden kinderen opgehaald. De kinderen spelen vrij in hun groepsruimte, op de hal of buiten. Rond 16.00 worden kinderen nog een keer verschoond.
18.00 uur	De groep wordt schoongemaakt en spullen klaargezet voor de volgende dag. De groepen voegen samen.

Dagindeling (incl. eet- en drinkmomenten) peutergroepen

7.00-7.30 uur	De kinderen die vroege opvang afnemen worden gebracht, als ze nog moeten ontbijten, gaan ze aan tafel om te eten van hun meegebrachte eten en anders gaan ze spelen. De opvang vindt op één groep plaats.
7.30-9.00 uur	De kinderen worden gebracht en spelen vrij in hun groepsruimte.
9.00-9.30 uur	De kinderen spelen vrij in hun groepsruimte of op de hal.
9.30 uur	Vertellen, of boekje lezen en liedjes zingen in de kring, we eten fruit en drinken water/lauwe thee/limonadesiroop, daarna is het tijd om te verschonen of gaan ze naar de wc.

10.00 uur	De kinderen wordt een activiteit aangeboden of kunnen op de groep spelen, op de hal of buiten. Pedagogisch medewerkers geven hierin de keuze aan de kinderen.
11.30 uur	Tijd voor de broodmaaltijd. We eten brood en drinken hierbij melk. De eerste boterham is hartig. De kinderen mogen zelf kiezen wat ze op hun boterham willen. De kinderen mogen zelf hun brood smeren.
12.30 uur	Tijd om naar bed te gaan, voor de kinderen die nog slapen 's middags, eerst verschonen en dan naar bed. De kinderen die niet gaan slapen, krijgen een activiteit op hun niveau aangeboden.
14.00-15.00 uur	De kinderen worden uit bed gehaald en gaan naar de wc.
15.00	Als alle kinderen uit bed zijn, ruimen we met zijn allen op en doen we een middagkring. Daarna eten we crackers en drinken we met elkaar aan tafel, water/lauwe thee/limonadesiroop.
16.00-18.30 uur	Vanaf vier uur worden kinderen opgehaald. De kinderen spelen vrij in hun groepsruimte of buiten op het peuterplein. Rond 16.00 worden kinderen nog een keer verschoond of gaan ze naar de wc. De groep wordt schoongemaakt en spullen klaargezet voor de volgende dag.
18.00	De groepen voegen samen.

Door de omgeving en inrichting

De inrichting van zowel de binnenruimte als de buitenruimte, is zeer bepalend voor de sfeer, gebruiksvriendelijkheid en het gevoel van geborgenheid en veiligheid voor de kinderen. Door een ruimte te creëren met verschillende hoekjes, bieden wij kinderen de mogelijkheid zich terug te trekken. Bepaalde vaste onderdelen van de dag, zoals het kringmoment en de eet- en drinkmomenten worden op vaste plekken gedaan. Het spelmateriaal ligt op vaste plaatsen in de groep, zodat kinderen dit terug kunnen vinden.

We hebben spelmateriaal voor verschillende ontwikkelingsfases, maar niet teveel spullen op de groep, zodat er genoeg ruimte is om vrij te spelen en ieder kind zijn eigen plekje kan creëren. Door de ruimte op deze manier uitdagend en spannend te houden, kunnen kinderen op eigen wijze dingen ontdekken of doen. We maken het gezellig door het gebruik van vrolijke kleuren, met lampjes, knuffels en schilderijtjes. Zo creëren we een veilige en vertrouwde sfeer voor de kinderen.

Door de activiteiten, spel en materialen

We passen de activiteiten aan, aan de ontwikkeling van het kind, wel uitdagend, maar niet te moeilijk. We dwingen kinderen niet om iets te doen, maar geven ze soms wel een stimulerend duwtje in de rug.-Soms worden er leeftijdsgroepjes of niveaugroepjes gevormd om nog meer uitdaging te kunnen bieden of in te kunnen spelen op zelfde interesses van kinderen.

Door herhaling van activiteiten, worden deze herkenbaar, vertrouwd en voorspelbaar voor kinderen. Zoals ieder kind goedemorgen wensen, liedjes zingen voor het fruit eten. Doordat we samen activiteiten ondernemen zoals dansen, boekjes lezen, buiten spelen en knutselen, bieden we veiligheid.

4.2 Doel 2 We zien ieder kind als een uniek individu en we respecteren deze individualiteit

Kinderen willen zich ontwikkelen en doen dit binnen hun eigen mogelijkheden en grenzen. Wij staan een individuele benadering voor en respecteren de eigenheid van het kind. Hierbij wordt van gelijkwaardigheid uitgegaan.

Er wordt ingespeeld op het gegeven dat een andere omgeving, anders dan thuis, een aanvulling kan zijn op het gezinsmilieu. We spelen in op initiatieven van kinderen. Er wordt oprecht naar kinderen gekeken en geluisterd. De kinderen voelen zich gehoord en gezien doordat er naar hun wensen en behoeften wordt geluisterd.

Zoals overal komen op de kinderopvang kinderen met verschillende achtergronden, culturen, religies en behoeften. Al deze verschillen komen samen in één groep, daarom is het van belang voor de kinderen om zichzelf te kunnen zijn. De pedagogisch medewerker accepteert en respecteert die verschillen, waardoor ook de kinderen dit leren.

Door de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker heeft voordat een kind op de groep komt een intakegesprek met ouders en of verzorgers. Daar vragen wij om informatie om het kind te leren kennen en zo kunnen we ingaan op de behoeften van de ouders en wanneer het om een kind in de babyleeftijd gaat, het dagritme van het kind. Wanneer het kind over gaat naar de peutergroep, wordt er overdracht gedaan naar de naar de pedagogisch medewerker van de desbetreffende groep.

De behoeften van elk kind zijn erg verschillend, daarom geven wij elk kind de aandacht die het nodig heeft. Tijdens de brengmomenten nemen we de tijd om het kind op zijn gemak te stellen door samen te spelen, of een boekje te lezen.

We nemen de kinderen die angstig zijn even apart nemen om ze op hun gemak te stellen of juist de wat drukkere kinderen een rustig spelletje aan te bieden.

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen, die op de groep van het kind werkt. Op de groep is een lijst van de kinderen en welke mentor zij hebben.

Zij volgt het kind ook door middel van het kind volgsysteem “KIJK” dat ze elk half jaar invult. Wij vinden het erg belangrijk om zowel met collega’s als de ouders een goede en eerlijke communicatie te hebben over de kinderen. Daarbij geldt ook dat we niet tegen derden praten over de kinderen.

Wij vinden het erg belangrijk om naar kinderen als individu te kijken, ieder kind is uniek, alle kinderen zijn gelijkwaardig. Zo respecteren we het geloof van bepaalde kinderen door bijvoorbeeld deze kinderen geen varkensvlees te geven, houden we rekening met allergieën en komen we tegemoet aan wensen van ouders. Dit tot aan de grenzen van wat mogelijk is binnen de groep en bij de pedagogisch medewerkers.

In de groep stellen we duidelijke regels en zijn we ook consequent in het volgen ervan. We benaderen de kinderen op een positieve en stimulerende manier. We gaan uit van wat het kind kan en moedigen het zo aan nieuwe dingen te proberen. We bieden kinderen die het nodig hebben een plek om even alleen te kunnen spelen, bijvoorbeeld met de grote auto in de box of met een puzzel aan tafel. We gaan ervan uit dat ieder kind kan knutselen op zijn eigen manier, niet iedereen kan precies hetzelfde maken.

Door de groep

Door de kinderen, veiligheid te bieden, gevoelens te verwoorden en ruimte te geven vergroot je hun eigenwaarde waardoor ze zichzelf kunnen ontwikkelen tot een uniek mens. Tijdens eet- en kring momenten luisteren en kijken we naar de kinderen. Het is belangrijk om de rustige kinderen of de kinderen die het spannend vinden ook de tijd en de ruimte te geven om wat te vertellen in de kring. Kinderen leren op een speelse manier luisteren naar elkaar, op hun beurt te wachten, het wel of niet meedoen aan een gesprek, door deze ruimte ontwikkelen ze wat ze zelf belangrijk vinden. Tijdens het spel kijken we waar hun behoeftes liggen door met elkaar te spelen.

In een groep komen natuurlijk ook conflicten voor of minder leuke gebeurtenissen, wij als pedagogisch medewerkers proberen elk kind te beschermen, maar kijken hoe het kind in staat is dit zelf op te lossen. Wij stimuleren de kinderen om voor zichzelf op te komen. Wij helpen en begeleiden de kinderen in ‘conflict situaties’. Dit doen we door bijvoorbeeld tegen de kinderen te zeggen; zeg maar als je dat niet leuk vindt. Veiligheid staat hierbij voorop. We leggen de kinderen uit wat wel en niet kan plaatsvinden door behoeftes te benoemen en te uiten, ook zal waar nodig even een rustmoment worden ingezet voor het kind dat zich moeilijk kan uiten of niet wil luisteren.

We laten het kind keuzes maken met eten en drinken door verschillende soorten fruit, broodbeleg en drinken aan te bieden.

We hebben oog voor de wat stillere kinderen, die proberen we extra te stimuleren en de drukkere kinderen leren we samen te spelen en te wachten op hun beurt.

We vinden het belangrijk om te respecteren dat ook kinderen hun voorkeuren hebben voor bepaalde kinderen. Dit respecteren wij door kinderen niet te dwingen om met het betreffende kind te spelen.

Door de omgeving en inrichting

De groep bestaat uit verschillende hoekjes, hierdoor kan een kind zelf kiezen waarmee het gaat spelen. Bij de babygroepen zijn een grond box en een hoge box aanwezig, zodat de baby's daar veilig en rustig kunnen spelen, terwijl de dreumesen de gelegenheid hebben om hun eigen spel te spelen.

Het meubilair is, of kan aangepast worden aan wat voor het kind geschikt is.

De pedagogisch medewerkers letten goed op of de kinderen voldoende uitdaging hebben tijdens hun spel en zij spelen hierop in door ruimte te creëren voor elk kind.

De locaties beschikken over een uitdagende, veilige buitenspeelplaats en geschikt buitenspel materiaal. Ieder kind heeft op de groep een eigen mandje voor zijn reservekleding, slaapzak, knuffel en of speen. In de slaapkamer heeft ieder kind zijn eigen bed, bij elk slaapmoment wordt hetzelfde bedje gebruikt.

Door de activiteiten, spel en materialen

Bij de babygroepen verblijven kinderen van 0 tot 2 jaar en bij de peutergroepen de kinderen van 2 tot 4 jaar. Bij alle groepen wordt goed gekeken naar het ontwikkelingsniveau en de ontwikkelbehoefte van elk kind. De individuele ontwikkelingsbehoeften worden beschreven in het groepsoverzicht en groepsplan. Er wordt zoveel mogelijk uitdaging gecreëerd door het aanbieden van juiste spelletjes, activiteiten en materialen om verder te kunnen ontwikkelen.

Door uitdaging te blijven bieden ontwikkelt het kind steeds meer zelfvertrouwen en ruimte om zichzelf te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers gaan steeds op zoek naar nieuwe materialen om kinderen de uitdaging te kunnen blijven bieden, doormiddel van thema's, spelletjes, speel materiaal en knutselactiviteiten.

4.3 Doel 3 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn zelfvertrouwen en zelfredzaamheid

Zoals bij het tweede basisdoel al werd benoemd gaan we uit van het zich ontwikkelende kind. Er wordt uitgegaan van de potentie en de mogelijkheden van een kind. De kinderen worden positief benaderd; er wordt uitgegaan van de competenties van het kind. Dit bevordert het zelfvertrouwen.

Kinderen leren en ontwikkelen zich voortdurend. Het is belangrijk om hier als pedagogisch medewerker op in te spelen. Wanneer kinderen ervaren en te horen krijgen dat hetgeen ze doen goed is, bevordert dit hun zelfvertrouwen. Het vormt vaak een extra stimulans voor de kinderen om een stapje verder te gaan. We stimuleren de kinderen door voordoen-samendoen-nadoen-zelf doen.

Door de pedagogisch medewerker

Wij benaderen de kinderen positief. Wij laten de kinderen zien dat we vertrouwen in hen hebben en tonen respect voor hen. Wij laten de kinderen zien dat we vertrouwen in hen hebben door kinderen de mogelijkheid te geven om dingen zelf te proberen en op te lossen alvorens wij het over nemen. In de groep ontstaan er ook wel eens een conflict tussen kinderen. We bieden kinderen de ruimte om dit zelf op te lossen. Door de kinderen te laten ervaren dat ze zelf moeilijke situaties op kunnen lossen krijgen ze zelfvertrouwen en leren voor zichzelf op te komen. Wanneer een kind moeite heeft voor zichzelf op te komen helpen we. Met behulp van een pedagogisch medewerker geeft het kind aan de ander aan dat hij het niet leuk vindt wat er gedaan of gezegd is. De pedagogisch medewerker observeert hoe kinderen omgaan met conflicten en ondersteunt waar nodig.

In de begeleiding van de kinderen hebben we met name aandacht voor het stimuleren en aanmoedigen om dingen zelfstandig te doen. Hierdoor dagen we de kinderen uit en geven we ze de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot kinderen met zelfvertrouwen.

Door de kinderen te laten helpen met de taken van de pedagogisch medewerkers kunnen we de kinderen ook een stukje zelfvertrouwen mee geven. Zo doen de kinderen succeservaringen op, waardoor het zelfvertrouwen wordt vergroot. Kinderen voelen zich belangrijk wanneer ze mogen helpen met kleine opdrachten. Wanneer ze dat goed gedaan hebben en wij ze complimenteren groeit het zelfvertrouwen.

Wij vinden het belangrijk om juist veel aandacht te hebben voor goed gedrag in plaats van voor het negatieve gedrag. Dit doen we door kinderen regelmatig complimentjes te geven en te belonen voor goed gedrag (positieve aandacht).

Door de groep

We vinden het belangrijk dat de kinderen bij elkaar betrokken zijn en ervaren dat zij erbij horen. We vieren gezamenlijk feest wanneer de kinderen jarig zijn, afscheid nemen, een broertje of zusje krijgen en bij vertrek. Er worden slingers opgehangen, krijgen een feestmuts, een cadeautje en mogen trakteren. We leren het de kinderen door zelf het goede voorbeeld te geven. We beginnen met opruimen en maken daar een spel van door een opruimliedje te zingen. Zo stimuleren we de kinderen om mee te helpen met opruimen. We geven ze complimenten wanneer ze met elkaar opgeruimd hebben. We laten de kinderen ook elkaar complimenten geven. Het complimenteren van goed gedrag is erg belangrijk voor het ontwikkelen van het zelfvertrouwen.

Je kunt de groep gebruiken om te stimuleren. Wanneer een kind iets goed gedaan heeft kun je hier de aandacht op vestigen.

We stimuleren de kinderen door situaties te creëren, zodat nieuwe uitdagingen worden ervaren als een succes.

Door de omgeving en inrichting

De groep is zo ingericht dat de kinderen zelf kunnen zien en kiezen waar ze mee willen spelen. Dit doen we door het spelmateriaal op ooghoogte te plaatsen. Door het zelf te laten pakken te gebruiken en ook weer terug te zetten van spelmaterialen leren de kinderen zelfstandig te handelen, vaardigheden te ontwikkelen en taken goed te volbrengen. Hierdoor durven kinderen initiatieven te nemen.

Bij peuters is het belangrijk dat de ruimte uitlokt tot spelen. Kinderen mogen zelf kiezen waar ze mee willen spelen. We hebben hoekjes met verschillende materialen, die ervoor zorgen dat kinderen gaan spelen. Ze kunnen bouwen, rollenspelen doen, kleuren etc.

Bij de babygroepen zijn spiegels aanwezig waardoor de kinderen de ruimte krijgen om zichzelf te ontdekken. Ook staan er op de babygroepen een hoge box en een grondbox waarin de allerkleinsten hun eigen ruimte hebben om te ontdekken en te ontwikkelen. Door deze boxen en kasten in de groep creëren we mogelijkheden om de kinderen zelf te gaan leren staan, ze kunnen zich hieraan proberen op te trekken. Bij de commodes bij baby- en peutergroepen zit een trapje zodat de kinderen zelf op de commode kunnen klimmen als we ze gaan verschonen. De wc'tjes bij de peuters zijn vrij toegankelijk waardoor kinderen geen hulp nodig hebben, maar zelf naar de wc kunnen.

Door de activiteiten, spel en materialen

We stimuleren de kinderen door ze zelf te laten ontdekken. Spelletjes en materialen zijn aangepast aan het niveau van de kinderen. Indien nodig kan materiaal uit een andere groep aangeboden worden.

Als kinderen zelf een idee hebben gebruiken we deze inbreng voor een activiteit. Verder proberen we alles in spelvorm zelf te laten doen; uitkleden voor het slapen gaan en opruimen, door bijvoorbeeld een liedje te zingen. Ook proberen we de kinderen te laten helpen door bijvoorbeeld te zeggen; het lukt me niet.. kan jij mij helpen?

De peuters spelen regelmatig buiten. De kinderen doen een activiteit of mogen zelf spelen. Tijdens het buitenspelen geven wij de kinderen de ruimte om te ontdekken. Wel geven wij duidelijk aan wat ze wel en niet mogen.

4.4 Doel 4 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn sociale competenties

Bij het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden gaat het om vaardigheden die het kind bezit om zich te uiten en met anderen om te gaan. Het gaat om een breed scala van sociale vaardigheden, zoals samenwerken, delen elkaar de beurt geven, ruzie oplossen. Deze competenties worden gestimuleerd door het aanbieden van activiteiten, maar soms ook door gebeurtenissen in de groep op z'n beloop te laten.

Door de pedagogisch medewerker

Kinderen kopiëren (sociaal) gedrag dat zij zien bij de volwassenen die voor hen zorgen. De pedagogisch medewerker behoort daarom een rolmodel voor de kinderen te zijn.

Zij kan dit bereiken door het goede voorbeeld te geven aan de kinderen en de kinderen leren hoe zij met elkaar om moeten gaan.

Door zelf goed met elkaar om te gaan, dingen netjes te vragen en alsjeblieft en dankjewel te zeggen.

Op de babygroep wordt dit van jongs af aan toegepast, zodat de kinderen het gedrag, begrip en respect voor elkaar als iets vanzelfsprekends zien.

Bij baby's en dreumesen is het moeilijk om met woorden uit te leggen hoe en dat je samen kan spelen.

Daarom is het op een babygroep van belang om samen met de kinderen te spelen, waardoor je gelijktijdig kan motiveren en, waar nodig, corrigeren.

Natuurlijk is het van belang om ook gesproken duidelijk te maken wat we doen en (vooral) waarom we dat doen. Een voorbeeld: als we een kind apart zetten, vertellen wij het kind waarom hij/zij apart zit en vertellen wij ook aan de andere kinderen waarom hij/zij apart zit. Door dit uit te voeren, zullen kinderen op latere leeftijd dit waarschijnlijk beter begrijpen.

Bij de peuters gaan we een stapje verder: Als kinderen iets doen wat niet zo netjes of gewenst is spreken wij het kind hierop aan. We leggen uit dat het niet gewenst is, waarom dat zo is en wat je in zo'n situatie beter kan doen/zeggen. Hierbij laten we het kind ook zelf meedenken.

Door middel van complimentjes belonen we het sociale gedrag van het kind. Bijvoorbeeld wat lief dat jij hem/haar helpt. Goed gedaan!

Als kinderen nog moeite hebben om zich bij andere kinderen aan te sluiten gaan we met het kind mee zodat die zich veiliger voelt en sneller met/naast de andere kinderen zal gaan spelen.

Voorbeeld: Een kindje zit te kijken naar een ander kind dat met de garage aan het spelen is maar durft de stap niet te zetten om zelf mee te gaan spelen. Wij gaan er dan samen met het kind bij zitten en geven ook een autootje zodat het mee kan spelen.

Door de groep

Kinderen leren van elkaar en zijn elkaars voorbeeld. In de groep leren kinderen om te gaan met elkaar, waardoor zij zichzelf ook weer beter leren kennen. Wij benutten de groep als pedagogisch middel, om de kinderen te helpen zich te ontwikkelen tot zelfstandige personen.

Het belangrijkste is om kinderen te leren dingen samen te doen: samen spelen, samen opruimen, op elkaar wachten enzovoorts. Een voorbeeld: wij eten met alle kinderen aan tafel. We zingen een liedje voordat we beginnen met eten, zodat de kinderen leren op elkaar te wachten.

Doordat de kinderen met andere kinderen van verschillende achtergronden op de groep spelen, leren ze dat iedereen anders is. En om daar respect voor te hebben. Als de verschillen leiden tot vragen van kinderen, gaan we hierover in gesprek met de kinderen.

We gebruiken andere kinderen als voorbeeld. We zeggen dan bijvoorbeeld: "Horen jullie hoe netjes hij/zij dat vraagt?" Op de groep is samenspel een onderwerp wat veel terug komt. Omdat er veel kinderen in een lokaal aanwezig zijn, moeten zij leren met elkaar te spelen, te delen, samen opruimen en elkaar te helpen. De pedagogisch medewerker vervult hierin een begeleidende rol, wanneer kinderen hier zelf niet uitkomen. De kinderen leren hierdoor ook goed hun eigen grenzen te kennen.

We stimuleren de onderlinge contacten door de kinderen met elkaar te laten spelen. Er zijn kinderen die het moeilijk vinden om contact te maken met andere kinderen. We stimuleren hen door situaties te creëren, waarin een kind de mogelijkheid heeft om toenadering te zoeken tot andere kinderen. Wanneer je een uitdagende activiteit aanbiedt stimuleer en daag je kinderen uit om contacten met andere kinderen te maken. Ook stimuleren wij kinderen met elkaar te spelen door met hen mee te spelen en ons eventueel uiteindelijk uit de situatie terug te trekken.

Het kan voorkomen dat kinderen negatief gedag bij elkaar naar boven halen. Wij begeleiden deze kinderen in hun contacten. Soms is het even nodig om ze even uit elkaar te halen. We laten de kinderen elkaar ook helpen. Door bijvoorbeeld te vragen zou jij dat even hem/haar aan willen geven? Of hij/zij vindt dat nog een beetje moeilijk kan jij misschien eventjes helpen? Bij de peutergroepen: Om de kinderen te stimuleren in de ontwikkeling van de sociale competenties splitsen wij soms de groep. Zo komen er kinderen bij elkaar die uit zichzelf geen contact met elkaar zoeken. Zo leren ze met iedereen goed omgaan en niet alleen met hun 'vriendjes'. Voorbeeld: samen puzzelen, etc.

Door de omgeving en inrichting

Iedere groep heeft zijn eigen lokaal. Dit is een veilige basis voor de kinderen. Zij kennen het lokaal goed en weten wat daar te vinden is. In de lokalen creëren we een huiselijke sfeer waardoor de kinderen zich veilig en vertrouwd zullen voelen. Door de vertrouwdheid zal een kind zich veilig voelen en zich daarom eerder open stellen voor andere kinderen.

Door de omgeving uitnodigend in te richten, zullen kinderen eerder geneigd zijn samen te spelen.

Hierbij is het belangrijk dat je veel verschillende plekken creëert, waardoor de kinderen samen kunnen spelen, maar ook zich terug kunnen trekken om alleen te spelen.

Kinderen leren van elkaar, niet alleen door met elkaar te spelen, maar ook door naar elkaar te kijken.

In een babygroep is het daarom heel handig om hoge boxen te plaatsen, waar de grote kinderen onder kunnen spelen. De baby's kunnen dan van boven af het spel observeren en op deze manier al kennis maken met samenspel.

Ook door het plaatsen van spiegels zullen kinderen naar elkaar kunnen kijken. Door deze indirecte manier van kijken, kunnen ook de verlegen kinderen toch naar de andere kinderen kijken en iets van hen opsteken. Ook is het natuurlijk leuk om samen voor de spiegel te staan/ zitten/ liggen en elkaar na te doen. De spiegel is een mooi hulpmiddel voor kinderen om hun eigen ik te ontdekken.

Naast het vaste lokaal zijn er nog twee ruimtes waar de kinderen elkaar kunnen ontmoeten: de hal en het speelplein. Op deze twee plekken kunnen de kinderen, kinderen van de andere groepen ontmoeten en ook met hen samen spelen.

Door de activiteiten, spel en materialen

Veel activiteiten zijn gericht op samenspel op de groep. De kinderen leren naast elkaar te spelen en later samen te spelen en te delen. Met kringactiviteiten en liedjes zingen leren kinderen saamhorigheid te waarderen en op hun beurt te wachten als een ander kindje aan de beurt is.

Bij veel activiteiten zoek je ook echt de interactie tussen de kinderen en dan speel je daar op in. De kinderen sturen in grootste lijnen de activiteit. En wij als pedagogisch werker sturen en motiveren de kinderen hier in.

Door de kringactiviteiten leren kinderen van elkaar en gaan met elkaar meedenken.

Bij de peuters doen we spelletjes met de hele groep en stimuleren we dat iedereen meedoet en aandacht krijgt, door elk kind aan de beurt te laten komen. Zelfs al vinden ze dit nog een beetje spannend.

Door kinderen met hetzelfde materiaal te laten spelen leren ze met elkaar delen en kunnen kijken wat de andere met het materiaal doet. Dit leidt soms tot elkaar nadoen/ met elkaar spelen.

In de hal en op het speelplein zijn andere speelmaterialen (zoals een glijbaan, loopfietsen e.d.) waarvan er minder zijn dan dat er kinderen zijn. De kinderen leren op die manier dat zij op elkaar moeten wachten.

Ook dit is een zeer belangrijk onderdeel bij sociaal gedrag.

4.5 Doel 5 Wij stimuleren het kind bij de ontwikkeling van zijn cognitieve en motorische vaardigheden

Cognitieve vaardigheden zijn vaardigheden gericht op het opnemen, verwerken, beoordelen, toepassen en (re)produceren van informatie.

Kinderen worden ondersteund bij de ontwikkeling van het leren en leren denken in brede zin, waarin taal onmisbaar is. Kinderen hebben van nature de drang tot het ontdekken van hun omgeving en tot communicatie met andere mensen. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen bij hun spel en nodigen hen uit tot nadenken en benoemen.

Ervan uitgaande dat de motorische ontwikkeling van kinderen zich vanzelf steeds verder ontwikkelt, vinden wij het belangrijk om deze motorische vaardigheden te bevorderen. Deze stimulering kan bestaan uit het aanbieden van binnen activiteiten waarbij de fijne- of grove motoriek wordt aangesproken. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een knutselwerkje, of de pop nieuwe poppenkleertjes aangeven, waarbij er knoopjes open en dicht gedaan moeten worden. Daarnaast draagt het spelen in de speciaal daarvoor ingerichte buitenspeelplaats bij aan het leren van klauteren, rennen en fietsen. We vinden het belangrijk dat kinderen iedere dag buiten spelen.

Door de pedagogisch medewerker

Gedurende de hele dag zijn de pedagogisch medewerkers bezig met het stimuleren van de cognitieve en motorische vaardigheden van het kind. Dit gebeurt op zeer verschillende manieren. In de omgang met de kinderen zijn we continu bezig met communicatie en zijn wij een voorbeeld voor de kinderen. Kinderen kopiëren dit gedrag.

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind bij de ontwikkeling van zijn cognitieve en motorische vaardigheden. Dit doen zij door middel van gesprekken te voeren in bijvoorbeeld de kring en hierbij ook bij de kinderen door te vragen, zodat zij bewust nadenken over het onderwerp (thema).

De pedagogisch medewerker biedt uitdagende activiteiten aan, passend bij de leeftijd en het niveau van het kind. Als kinderen iets moeilijk vinden en op willen geven, stimuleert de pedagogisch medewerker het kind om door te gaan. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind door voordoen-samendoen-nadoen-zelf doen-en complimenten geven wanneer iets goed gaat.

De pedagogisch medewerker is er om cognitieve vaardigheden steeds te herhalen en te blijven oefenen, zowel individueel als in groepsverband. Het is belangrijk dat er veel gelezen wordt met de kinderen. In de kring, in groepsverband, maar soms ook in kleinere groepjes of individueel worden boekjes voorgelezen. Na het verhaaltje stelt de pedagogisch medewerker vragen hierover aan de kinderen. Zo worden de kinderen gestimuleerd om na te denken over het boekje wat voorgelezen is.

De pedagogisch medewerkers bij de babygroepen oefenen met de kinderen in het leren kruipen, lopen e.d. en stimuleren de kinderen hierbij. Dit gebeurt onder andere door kinderen uitdagende activiteiten aan te bieden.

Op motorisch vlak biedt de pedagogisch medewerker ook verschillende activiteiten aan, te denken aan bewegingsspellen in de kring, dansen op muziek of een parcours op de hal.

Ook tijdens het buiten spelen houdt de pedagogisch medewerker de motorische ontwikkeling van de kinderen in de gaten. Dit gaat vooral om de grove motoriek, maar tijdens bijvoorbeeld het knutselen wordt er op de fijne motoriek gelet. De pedagogisch medewerkers houden de ontwikkelingen van de kinderen bij door middel van het invullen van het kindvolgsysteem "KIJK". Aan de hand hiervan kunnen speciaal op het individuele kind gerichte activiteiten aangeboden worden. Ook is er terugkoppeling met de thuissituatie door middel van overdrachtsgesprekken aan het begin of einde van de dag, overdrachtsschriften en de jaarlijkse oudergesprekken.

Door de groep

Een groot deel van de cognitieve en motorische ontwikkeling wordt gestimuleerd in groepsverband.

In de kring gehouden worden activiteiten aangeboden op cognitief en motorisch gebied. Hierbij kan je denken aan kleuren en vormen spellen, het benoemen van dieren en welke geluiden zij maken.

Kopieergedrag wordt hierbij gestimuleerd. Iemand (kind of pm'er) doet iets voor, de rest doet dit na. Van elkaar wordt er geleerd.

In subgroepen kunnen gezelschapsspelletjes, aangepast aan leeftijd en niveau, worden gedaan.

Op motorisch gebied worden activiteiten in groepsverband aangeboden in de kring. Hierbij kan je denken aan bewegingsspelletjes met of zonder muziek. Maar ook aan een parcours maken en afleggen in de groep, buiten of op de hal stimuleert de motorische vaardigheden. Belangrijk voor een goede ontwikkeling is samenspel. Door middel van kopieergedrag leren kinderen van elkaar.

Ook de vrije spelmomenten, waarin kinderen zelf kunnen onderzoeken en ontdekken, zijn hierbij erg belangrijk. Kinderen van verschillende leeftijden en ontwikkelingsstadia spelen samen op een groep, waarbij ze van elkaar kunnen leren. Op de momenten dat de kinderen uitgekleeft moeten worden om bijvoorbeeld naar bed te gaan, stimuleren we de kinderen om elkaar hierbij te helpen. Door een vast ritme en veel herhalen leren de kinderen handelingen zelf uit te voeren (op hun eigen manier).

Door de omgeving en inrichting

De inrichting van zowel de binnen- als de buitenruimte speelt een grote rol in de ontwikkeling van het kind. Op de groep wordt er gewerkt met hoeken. Hierbij kun je denken aan de autohoek, de poppenhoek (het keukentje), een leeshoek. Ook staat er een bank in de ruimte waarop de leidster kan gaan zitten met de kinderen om bijvoorbeeld een boekje te lezen. Aan tafel kunnen de kinderen puzzelen, kleuren, knutselen,

kleien en een spelletjes doen. Hierbij wordt de fijne motoriek gestimuleerd. In de kring worden vaak spelletjes gedaan, zoals ik zie ik zie, of hocus pocus wat is er weg, ik wil iets....roods, (de kinderen zoeken dan rood speelgoed) er kan worden gedanst, bewegingspelletjes worden gedaan.

Bij de babygroepen wordt gebruik gemaakt van grondboxen en hoge boxen, waar de jongste kinderen rustig kunnen spelen.

De inrichting van de hal is ruim, zodat kinderen vrij rond kunnen lopen en kruipen. Er is bewust gekozen voor rustige kleuren op de vloer en de wand.

Door de activiteiten, spel en materialen

We beschikken over allerlei verschillende materialen die aangepast zijn aan de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

De activiteiten die we met de kinderen doen worden ook aangepast aan leeftijd en ontwikkelingsniveau. Activiteiten kunnen in groepsverband gedaan worden, maar in een één op één situatie.

Bij activiteiten kan je denken aan: Bewegingsspelletjes, boekjes lezen, knutselen (plakken, verven, kleuren, knippen), kleien, puzzelen, bellen blazen, stoepkrijten, kleur en vormenspel, tellen, buiten spelen (fietsen, zandbak), op de hal spelen, poppenkast, tegenstellingen, voelspelletjes, proefspellen.

Door afwisseling, herhaling en gevarieerde spelmaterialen wordt het kind gestimuleerd tot ontwikkelen op cognitief en motorisch vlak.

In de hal liggen speelkussens, balansbalken, staptegels. Hier kan ook een parcours uitgezet worden om te gymmen. Buiten wordt de ontwikkeling gestimuleerd door, loopfietsen, fietsen, steps, tractor en diverse speel- en klimtoestellen.

4.6 Doel 6 Wij ondersteunen de kinderen bij hun ontwikkeling van waarden en normen¹

Binnen de opvanglocaties komen dagelijks verschillende culturen bijeen, wat bijdraagt aan een mooie ontmoetingsplaats voor kinderen. Door de verschillende culturen kan er aan de kinderen geleerd worden dat iedereen anders is.

Door de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker heeft altijd een voorbeeldfunctie voor de kinderen, dit is te zien door o.a. gebruik van sorry, dankjewel, alsjeblieft en mag ik, door netjes te eten, door iemand aan te kijken tijdens het praten, door actief te luisteren naar elkaar, elkaar uit te laten praten, door afval te scheiden, door je hand voor je mond te doen met hoesten, door zorgvuldig met speelgoed en andere materialen om te gaan. Ook helpt de pedagogisch medewerker in de ontwikkeling van de kinderen elkaar te respecteren. Dit doen we door alle kinderen in hun waarde te laten, de grenzen van de kinderen aan te laten geven, onze eigen grenzen aangeven.

Als pedagogisch medewerker moet je kunnen bespreken en accepteren dat er verschillen zijn in bijv. het geloof, het uiterlijk, zoals een bril. Door zelf hier netjes mee om te gaan leer je dit ook aan de kinderen. Je kunt dit ook benoemen en uitleggen naar de kinderen toe.

Verder zorgt de pedagogisch medewerker voor een open, verzorgde houding. De kleding van de pedagogisch medewerker is netjes en verzorgd. De afspraken en regels streven we na zoals bijv. je haren vast, geen blote buik/rug. We zorgen zo voor een professionele uitstraling binnen de stichting.

Door de groep

We maken vaste afspraken over onderstaande onderwerpen:

- Omgangsvormen;

Als regel op de groep hebben we dat we geen speelgoed van elkaar afpakken. Ook moeten de kinderen naar elkaar leren luisteren. De pedagogisch medewerkers leren kinderen op elkaar te wachten. Samen spelen en samen delen speelt een belangrijke rol op onze groep. Hierin helpen en begeleiden we de kinderen. Daarin trekken we als pedagogisch medewerker ook één lijn.

Als een pedagogisch medewerker een kind roept, schreeuwen we niet maar lopen naar 't kind toe en kijken het kind aan, je zakt door je knieën of gaat op een stoel zitten, zodat we op dezelfde hoogte met kinderen spreken.

- Hygiëne;

Na 't buiten spelen en eten, wassen we de handen en gezichten. Door het voor te doen, zien kinderen dat en nemen ze het over, hierin herken je het kopieergedrag van kinderen.

- Orde;

Met elkaar ruimen we het speelgoed op. We zingen een liedje en complimenteren elkaar en benoemen goed gedrag.

Door regel en regelmaat leren kinderen gewoontes te kennen en normen en waarden toe te passen². Alleen, maar vooral met elkaar.

Door de omgeving en inrichting

Wij bieden een schone, rustige ruimte. 1 x per maand wordt alles schoongemaakt. Kapot speelgoed wordt weggegooid en vervangen. Al het speelgoed zit in bakken waar de kinderen makkelijk bij kunnen. Ook is het gemakkelijk om het weer met elkaar op te ruimen.

Door regels steeds op dezelfde manier te gebruiken en ze toe te passen, weten de kinderen waarvoor iets bestemd is en hoe je dit hoort te gebruiken.

Het afval wordt in de keuken gescheiden: glas, plastic, karton en fruitafval.

Door de activiteiten, spel en materialen

Door de materialen en de activiteiten op de groep op het niveau van de kinderen aan te passen, leren we ze er op de goede manier mee om te gaan. Hoe het te hanteren en te gebruiken.

De pedagogisch medewerkers lezen boekjes met de kinderen over herkenbare situaties, zoals Jip en Janneke, Dikkie Dik en Bumba. Hierin leren kinderen situaties te herkennen.

---

² Waarden zijn opvattingen over wat wenselijk is en normen zijn concrete richtlijnen voor het handelen, gedragsregels

Hoofdstuk 5 Pedagogisch klimaat

5.1 Basishouding

De basishouding van de pedagogisch medewerker kenmerkt zich door de volgende eigenschappen:

Wij stralen plezier en enthousiasme uit;

Wij nemen de kinderen serieus;

Wij werken gestructureerd;

Wij spreken de kinderen aan op hun gedrag op een manier, die past bij hun leeftijd;

Wij streven ernaar, dat de kinderen het naar hun zin hebben, zich geborgen voelen;

Wij stellen ons open op voor zowel collega's, kinderen als ouders;

Wij stralen vertrouwen uit naar de kinderen, ouders en collega's;

Wij oordelen en veroordelen anderen niet op gedrag, uiterlijk, leeftijd, geloof of geslacht.

5.2 Gedragsregels

Wij onderkennen de volgende gedragsregels in de omgang met kinderen:

Met volle aandacht

- Belangrijk is dat het kind jouw volle aandacht krijgt.
- Er 1 op 1 contact is.
- Er zijn met en voor dat ene kind (of subgroepen).
- Tijd en geduld hebben.
- Ruimte geven aan kinderen.

Kijk en luister

- Contact begint met goed kijken en luisteren.
- Wat heeft het kind mij te vertellen, waar vraagt hij om?
- Je laten verrassen / openheid in contact.
- Eigen plan en verwachtingen los laten / doseren.
- Zie de emoties van het kind.

5.3 Corrigeren en complimenteren

Als een kind iets goed doet, leuks doet, iets gemaakt heeft, iemand geholpen heeft, belonen wij het kind door positieve aandacht, zoals een compliment, een duim omhoog, een applaus of een knuffel, of het kind mag zijn favoriete bezigheid doen.

Wij helpen het zelfvertrouwen van de kinderen te ontwikkelen, door hen positieve aandacht en complimenten te geven. Wij stimuleren de kinderen om zelf(standig) iets te doen, om iets ten minste te proberen. Wij zijn enthousiast als een kind iets op zijn eigen wijze doet of probeert. Op deze wijze stimuleren wij gewenst gedrag.

Vanzelfsprekend zijn er ook momenten waarop een kind gedrag vertoont dat wij niet goed vinden. Dan zal de pedagogisch medewerker reageren bijv. door het kind aan te spreken, uit zijn spel te halen met als doel het ongewenste gedrag uit te doven. In de beleving van het kind krijgt hij dan straf.

5.4 Gebruik van wipstoeltjes op de babygroepen.

Tijdens het eten aan tafel of bij het geven van een fruithap of groentehap worden wipstoeltjes gebruikt door de pedagogisch medewerker.

Aandachtspunten voor de pedagogisch medewerker bij gebruik van een wipstoeltje:

- een wipstoeltje is baby's eerste stoel, waarin hij lekker kan liggen, spelen en vrij rond kijken.
- het wipstoeltje wordt op de babygroepen gebruikt voor de jongste baby's op de groep.
- het wipstoeltje staat op een daarvoor bestemde verhoger en is veilig en geborgd d.m.v. een kliksysteem met bandjes.

- wipstoeltjes worden gebruikt voor baby`s waarbij de veiligheid en ontwikkeling van de kinderen voorop staat.
- hoe lang we het wipstoeltje precies blijven gebruiken voor een baby, hangt af van de grootte van het stoeltje, maar ook van de beweeglijkheid van de baby.
- als het wipstoeltje een goede ligstand heeft, kan een baby al bij enkele weken oud er even in liggen. In het begin niet te lang, dat is te vermoeiend.
- een baby mag niet te lang in een wipstoel liggen, omdat het voor de ontwikkeling van de wervelkolom en motoriek niet goed is om een baby langere tijd in een gedwongen hoekstand te leggen.
- Op dit moment wordt bij het gebruik van wipstoeltjes het volgende advies aangehouden: een baby mag *maximaal 2 uur per dag, verdeelt over de dag* in een wipstoeltje liggen.

Hoofdstuk 6 Ouders

6.1 Communicatie

Om goed in te kunnen spelen op kinderen hebben wij informatie van ouder(s) over het kind nodig. Het gaat hierbij om informatie over bereikbaarheid, specifieke gewoontes en gedrag, bijzondere wensen et cetera. Bij plaatsing en doorstroming op het kinderdagverblijf besteden we hier veel aandacht aan. Zo wordt bij plaatsing de ouders door de pedagogisch medewerker uitgenodigd voor een intakegesprek. Over het algemeen zal het intakegesprek gehouden worden door de pedagogisch medewerker die ook de mentor van het kind is.

Het contact en afstemming tijdens het brengen en ophalen van het kind of op andere momenten van overleg is erg belangrijk. Eén keer per jaar wordt er door de mentor van het kind een 10-minutengesprek aan de ouders aangeboden. Er wordt een afspraak gemaakt, waarbij het de bedoeling is dat door de pedagogisch medewerker en de ouder het welbevinden en de ontwikkeling van het kind op de opvang en in de thuissituatie uitgewisseld wordt.

Bij overgang van babygroep/dreumesgroep naar de peutergroep en van de peutergroep naar de NSO-groep wordt ook voorafgaande aan deze overgang een kennismakingsgesprek tussen de mentor van het kind op de nieuwe groep en de ouders en kind gemaakt.

Pedagogisch medewerker en ouder(s) hebben elkaar nodig om het kind goed te kunnen steunen in zijn ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk dat ouders tijd en aandacht aan afstemmen besteden en ons van relevante informatie voorzien. Andersom kunnen ouders rekenen op een eerlijke overdracht en informatie van ons.

Soms komen de normen en waarden zoals gehanteerd bij Stichting Waardse Kids Kinderopvang, niet overeen met die van ouders. Het is belangrijk hier te allen tijde met ouders over in gesprek te gaan. Soms kan een middenweg gevonden worden, maar de pedagogisch medewerkers zullen nooit iets doen, wat tegen hun eigen normen en waarden of die van Stichting Waardse Kids Kinderopvang indruist.

6.2 Privacy

Ook kinderen hebben behoefte aan en recht op privacy. Daarom nemen wij te allen tijde de privacy van de kinderen in acht. Kind dossiers worden in een afgesloten kast bewaard. In notulen worden alleen de initialen van de kinderen genoemd. De overdracht naar collega's is niet openbaar voor ouders. Wij verstrekken geen informatie over de kinderen aan derden, tenzij regelgeving ons hiertoe verplicht. Wanneer wij in pedagogisch opzicht een vraag hebben over een kind en wij hebben de behoefte deze vraag voor te leggen aan een deskundige, dan waarborgen wij hierbij altijd de anonimiteit van het kind, tenzij wij toestemming van de ouder hebben, dan mogen we de naam van het kind noemen. Ouders ondertekenen hiervoor een toestemmingsformulier. Consultatie van een extern deskundige kan dus alleen op anonieme basis en is t.b.v. de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerker.

Hoofdstuk 7 Doorgaande lijn

7.1 Kind Volg Systeem “KIJK!”

We werken met het observatie- en registratiesysteem KIJK!, zowel bij de kinderopvang als bij de peuteropvang. Het observatie- en registratiesysteem KIJK! is een professioneel middel voor pedagogisch medewerkers om de ontwikkeling van alle kinderen goed in beeld te brengen. KIJK! bevat ontwikkelingslijnen van een groot aantal aspecten van de ontwikkeling van het kind. KIJK! is gebaseerd op ervaringen in de praktijk en wetenschappelijk onderzoek. Bij het werken met KIJK! wordt op basis van professionele observatie aan gegeven in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Door ook te kijken naar de basiskenmerken, de betrokkenheid bij de activiteiten en de eventuele aanwezigheid van risicofactoren ontstaat een compleet beeld van de ontwikkeling.

Pedagogisch medewerkers zijn in het gebruik van KIJK! geschoold. De toepassing ervan is in de werkwijze ingepast. De registraties in KIJK! worden, als ouders dit goedkeuren, gedeeld met de basisschool waar de peuter naartoe gaat zodat de basisschool aan kan sluiten bij de ontwikkelingsbehoeften.

7.2 Samenwerking in de jeugdketen

Als organisatie die een groot aantal kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar in Schoonhoven opvangt vinden we het belangrijk met andere organisaties in Schoonhoven samen te werken. Dit alles om met elkaar een doorgaande lijn in de ondersteuning van kinderen te realiseren. Zo nemen wij deel aan het zorgnetwerk 0-4, hebben we goed en regelmatig overleg met het basisonderwijs en spreken we met de gemeente over het aanbod.

Hoofdstuk 8 Meldcode kindermishandeling

Stichting Waardse Kids Kinderopvang werkt conform de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de Brancheorganisatie Kinderopvang, juli 2013. In deze meldcode en bijbehorende handleiding worden de verantwoordelijkheden omschreven voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. Aan de hand van een stappenplan, welke begint bij het vermoeden, worden verantwoordelijkheden en acties van betrokkenen omschreven.

Bronnen

- Singer.E., L.Kleerekoper, Pedagogisch kader kindercentra 0-4, Maarssen, Elsevier gezondheidszorg, 2009 J.M.A. Rixsen Walraven.
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, bestemd voor alle beroepskrachten werkzaam in de branche kinderopvang, Brancheorganisatie Kinderopvang, Utrecht, Juli 2013.
- Handleiding behorend bij de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, bestemd voor alle beroepskrachten werkzaam in de branche kinderopvang, Brancheorganisatie Kinderopvang, Utrecht, Juli 2013.
- Brochure 4-ogenprincipe van de Brancheorganisatie Kinderopvang, Utrecht, 2012.